

АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ СТУДЕНТІВ

Лекар А. М.

*викладач-методист соціально-економічних дисциплін вищої категорії
Комунальний заклад «Балтський педагогічний фаховий коледж»
м. Балта, Одеська область, Україна*

В сучасних умовах, коли Український народ веде екзистенційну війну проти свого історичного ворога – московії, проблема дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу уявляється стратегічно важливою, адже відбудова поствоєнної України потребуватиме (уже потребує!) достатньої кількості громадян – висококваліфікованих професіоналів різних галузей, а продукувати їх в змозі лише освітні середовища, академічні спільноти, що базовані на високому рівні академічної культури з нульовим рівнем толерації до виявів академічної недоброчесності.

Одним з ресурсів формування академічної доброчесності здобувачів освіти, є застосування аксіологічного (*від грец. аксія – цінність*) підходу, адже саме цінності є детермінантами поведінки людини, визначаючи стилі поведінки та комунікації, активність, тобто є універсальною мотиваційною структурою [2, с. 118]. Доброчесне освітнє середовище базується на фундаментальних цінностях: чесності, довірі, справедливості, повазі, відповідальності, мужності, прозорості, порядності, законності, рівності, самовдосконаленні й вдосконаленні системи, демократичності управління та ін. [4, с. 54].

Академічна доброчесність, етичні стандарти академічних взаємовідносин мусять стати базовою цінністю здобувачів освіти – нинішній катарсис, який переживає українська нація породив потужний суспільний запит на боротьбу з корупцією, варто доносити до студентів потенційну модель їх життєвої еволюції у разі, коли схильність недоброчесно використовувати інформаційні ресурси може трансформуватись в неправовий алгоритм життєвої стратегії, зокрема, корумпованість. Здобувачі освіти мусять розуміти, що після закінчення навчального закладу їх конкурентноспроможність на ринку праці буде залежати не стільки від формальних оцінок (здобутих, можливо, з порушеннями академічної доброчесності), скільки від реальних професійних компетентностей та людських якостей, базованих на конструктивних цінностях.

Надзвичайно важливими є корпоративні соціокультурні цінності конкретного закладу освіти як середовища позитивної життєвої та професійної соціалізації здобувачів освіти – апріорі, всі стейкхолдери мають бути налаштованими на дотримання професійної етики та академічної культури.

Формування академічної доброчесності сьогодні продуктивно вмонтовувати в контекст національно-патріотичного та громадянського виховання – здобувачі освіти нині гранично відторгають все російське та прагнуть дистанціюватися від життєвих практик рашистів, тож актуалізація засадничих цінностей Українського народу (що корелюють із академічною доброчесністю): потягу до соціальної справедливості, чесності тощо на противагу російським реальним, а не фантомним «скреповим» цінностям: облуді, лицемірству, агресії тощо ще більше мотивує студентів та сприяє формуванню їх особистісної ціннісної ієрархії на засадах загальнолюдських та національних цінностей.

Глобальне поширення штучного інтелекту (ШІ) стрімко відкрило ще одну площину дотримання академічної доброчесності – етичні виклики застосування його в освітньому просторі. Студентам варто донести, що ШІ не є надійним та академічно доброчесним джерелом інформації (як це переконливо було продемонстровано слухачам підвищення кваліфікації під час другої онлайн-лекції «Діалог із ChatGPT» Артемом Артюховим [ресурс не для всіх]), а у разі зловживання гарантовано призведе до погіршення критичного, дивергентного мислення самих користувачів, тоді як використання ШІ для швидкого акумулювання інформації з наступним власним фактчекінгом отриманих даних та зазначенням взаємодії з ШІ є прийнятним та раціональним способом застосування інструменту [3]. Сучасні реалії російсько-української війни якнайкраще ілюструють етичний дискурс застосування ШІ: його використовують обидві сторони, проте, якщо рашисти, порушуючи міжнародне гуманітарне право, з його допомогою варварськи бомбардують цивільну інфраструктуру, то українська сторона, протидіє їм, ведучи справедливую війну – лише наша «Армія дронів» налічує майже дві тисячі безпілотників із штучним інтелектом [1].

Отже, наріжним каменем побудови доброчесного освітнього середовища, формування академічної доброчесності є дотримання етичних цінностей суб'єктами освітнього процесу, тож аксіологічний підхід організації освітнього простору є актуальним та продуктивним. Студентська молодь – громадяни України – мусять розуміти, що в умовах депопуляції важливий кожен українець/українка, а професійність, здобута доброчесним шляхом дозволить як особисто зреалізуватись, так і долучитись до відбудови економіки країни, соціальних інститутів,

правової держави. Тож бути добросесним – це цінність, бренд, громадянська позиція, складова патріотизму, це – особистий внесок в перемогу над расизмом та наступе відновлення держави – головне, аби цю аксіологію сприйняли студенти, за ними майбутнє.

Список посилань

1. Армія дронів : на фронт відправлено майже 2 тисячі безпілотників зі штучним інтелектом / АРМІЯІNFORM. 2023. 6 жовтня. URL: <https://armyinform.com.ua/2023/10/06/armiya-droniv-na-front-vidpravleno-majzhe-2-tysyachi-bezpilotnykiv-zi-shtuchnym-intelektom/> (дата звернення: 17.10.2023).

2. Кубко В. П. Аксіологічний вимір академічної культури. *Культурологічний альманах*. 2022. №4. С. 118–125. DOI: <https://orcid.org/0000-0003-0433-2013>

3. Примаченко Іван. Штучний інтелект в освіті : можливості, виклики та перші кроки великої адаптації // Українська правда. Життя. 2023. 4 серпня. URL: <https://life.ppravda.com.ua/columns/2023/08/4/255650/> (дата звернення: 17.10.2023).

4. Фініков Т. В., Артюхов А. Є., Гужва О. О. Академічна добросесність на варті якісної освіти : відверта розмова про чесне навчання. Київ : Таксон, 2019. 68 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-117>

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ НАПРЯМ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УКРАЇНІ

Лісниченко Л. В.

*кандидат юридичних наук, старший дослідник,
провідний науковий співробітник
Державний науково-дослідний інститут
Міністерства внутрішніх справ України
м. Київ, Україна*

Інтеграція цифрових технологій у всі сфери суспільного життя є сучасним інноваційним підходом формування прогресивного середовища існування людства. Цифрові технології на кшталт інтернет речей, цифрових платформ, хмарних середовищ, віртуальних обчислень та штучного інтелекту є тією сферою впливу на всі сектори життєдіяльності